

Szell Kálmán professzor előadása

(A Délmagyarország munkatársától) „Atomátalakítások, elemi testek átalakítása” című, nagy érdeklődést keltő előadását tartotta meg csütörtökön délután dr. Szell Kálmán professzor az Egyetem Barátai Egyesületének szabadegyetemi előadássorozatában. Az előadást dr. Tóth Imre kormányfőtanácsos vezette be, hangsúlyozva, hogy az előadássorozat első ciklusa lezárul ezzel az előadással. Ismertette dr. Szell Kálmán tudományos munkásságát és kutatásainak jelentőségét, majd átadta a szót az előadónak.

Dr. Szell Kálmán előadását azzal vezette be, hogy a közönséges fémek romos fémekké való átalakíthatóságát már 2000 évvel ezelőtt hirdette az alchimia. Aristoteles tételéből indult ki a kutatásnak ez az ága, amely szerint csak egy anyag van: ez az anyag járuléka szerint változik. Az atomátalakításra vonatkozó vizsgálatok is ennek a tételnek jelentőségével foglalkoznak.

Az előadó ismertette ezután az atom elnevezés eredetét, görög nyelven oszthatatlant, felbonthatatlant jelent. Ennek azonban először csak szubjektív értelme volt, tulajdonképpen az anyag legkisebb részecskéjét jelentette. Csak a későbbi vizsgálatok vezettek a szabatos tárgyi szemlélethez. Két elmélet állott harcban egymással: az egyik a végtelenségig való oszthatóság, a másik az oszthatatlanság elmélete volt. A XIX. század végéig tartott a harc, amely az atomos feltevés nagy sikerével végződött. Ma nincs már olyan fizikus, vagy kémikus, aki az anyag atomos összetételében kételkedne.

Népszerűsítő módon és rendkívül érdekes előadásban ismertette ezután dr. Szell professzor a negatív és pozitív elektromosság összetételét, a rádióaktív jelenségeket és számszerű adatokkal próbálta a közönséghez közel hozni az atom-elmélet alapvető elemeit. Majd vetített képekkel támasztotta alá a Wilson-féle ködkamrában észlelhető atomátalakulási kísérleteket és elmondotta, hogy a neutron felfedezése Curie és Joliot nevéhez fűződik. Beszélt Chedwick angol fizikus nagyjelentőségű kísérleteiről és a Monte-Generoso csúcsai között folytatott zivatar-kihasználási próbálkozásokról.

A bismüt atom-átalakítási kísérletekről szólott, a rádium-E mesterseges úton történő előállításáról, végül röviden ismertette az atom-energiával kapcsolatos kísérleteket, amelyek felhasználása beláthatatlan távlatokat nyithat az emberiség számára. Az emberiség egyelőre tehetetlenül áll az atomban felismert óriási energiakészletekkel szemben, de jöhet idő, amikor az atomokból felszabadított energia az elérhető lenne hirt vágyálmok teljesülésének korszakát nyitja meg az emberiség történetében.

Az előadó befejezőként fölvetette azt a kérdést: van-e gyakorlati jelentősége az atomátalakításnak?

Az atomátalakításnak igen fontos alkalmazása van és nagyjelentőségű gyakorlati értéke lesz az orvostudományban, ettől eltekintve gyakorlati jelentősége nincsen. Am az ember földi élete folytonos küzdelem az energiáért s a természet eddig az ember rendelkezésére álló energiaforrásokban csak morzsáját juttatta annak, ami az atomenergiában rejtőzik még kihasználatlannul. Ha va-

lamikor az ember rájön arra, hogyan lehet szétbontani az atomot, akkor a természet leghatalmasabb energiaforrása lesz a kezében. Ezt a világot kutatják most a modern fizikusok, már eddig is meglepő és csodálatos eredménnyel.

A lebilincselően érdekes előadást a közönség tetszésnyilvánítása kísérte és dr. Tóth Imre mondott érte az előadónak köszönetet.

Csütörtökön tette le az esküt Magyarkanizsa képviselőtestülete dr. Bajsay Ernő alispán kezébe

Magyarkanizsa, december 11. (A Délmagyarország munkatársától) Magyar-kanizsa város újonnan kinevezett képviselőtestülete csütörtökön délután 6 órai kezdettel a kanizsai városháza közgyűlési termében ünnepélyes keretek között alakuló közgyűlést tartott, melyen a kinevezett képviselők letették az esküt dr. Bajsay Ernő vármegyei alispán kezei közé.

Magyarkanizsa megyei város képviselőtestületének tagjai a következők: Kinevezett tagok: Bakay Gyula elemi iskolai igazgató, Bata Dezső kiskisgázda, Bata Mihály Ferenc közép-birtokos, Bata Sándor kiskisgázda, dr. Batta Péter ügyvéd, Bábinszki Gergely közép-birtokos, Dobos József uriszabó, Dukai Szilveszter kiskisgázda, Farkas Ferenc a Katolikus Kör elnöke, Fernbach Gyula ny. polgári iskolai tanár, György Ábrahám kiskisgázda, Jóna Gyula főbirtokos, Kárai Szilveszter közép-birtokos, Kelemen Orbán Ferenc földmunkás, Kiss Ferenc földmunkás, Kiss Lenhard cipész-mester, Kiss Mátyás kiskisgázda, Kókai József kiskisgázda, Koncz Dezső oromhegyesi római katolikus plébános, Longa József cukrász, Losonczi János fűszernagykereskedő, Nagy Imre fűrészgári munkás, Paksánszki István kiskisgázda, dr. Solti Imre ügyvéd, ny. városi főügyész, Solti Orbán közép-birtokos, Székely Vilmos kiskisgázda, Szommer Károly belvárosi római katolikus plébános, Tóth Mihály közép-birtokos, Vinczer Géza rőföskereskedő, Vinczer Nándor műbutorasztalos.

Hivatalból tagok: Barsy Imre tűzoltóparancsnok, Bata Ferenc városi pénztárnok, dr. Csiffáry Gyula I. o. aljegyző, dr. Drégelyi László közigazgatási tanácsnok, Fehér László közgyám, dr. Gajó István városi orvos, dr. Galló Imre I. o. aljegyző, dr. Geschöpf Emil m. kir. tisztiorvos, Gesztelyi László számvevőszéki főnök, dr. Józsa Lajos főjegyző, Komáromy Árpád állatorvos, dr. Lehel Pál polgármester, Muhi Sándor főmérnök, dr. Nagy Dezső gazdasági tanácsnok, dr. Nagy Péter városi főügyész, dr. Szilágyi Sándor városi orvos.

Fegyvertisztítás közben

Véletlenül agyonlőtte a feleségét egy domaszéki gazda

A csőben maradt töltény okozta a tragédiát

(A Délmagyarország munkatársától) Tegnap este fél nyolc óra tájban izgatott hang jelentkezett a szegedi rendőrség központi ügyeletén. Hegyesi József domaszéki gazdálkodó bejelentette, hogy Beznóczky Antal domaszéki földműves véletlenségből agyonlőtte a feleségét. Kérte, hogy a mentők siesse-nek a 34-es számú domaszéki tan-yába, hátha tudnak még segíteni a szerencsétlen asszonyon.

A rendőrség részéről nyomban bizottság szállt ki a helyszínre és a következőket állapította meg:

Beznóczky Antal boldog házaseletet élt a feleségével. Egy szép kisgyermekük volt, a család szeme-fénye, akit féltő gondnal nevelték. Beznóczky rendes, szorgalmas ember volt, ügyszólván minden idejét a családjának szentelte. Tegnap este is együtt vacsorázott a család. Négyen voltak, az anyós is velük lakott. Vacsora után Beznóczky hozzakezdett, hogy forgópisztolyát megtisztítsa. Ezalatt felesége varrni kezdett, a kisgyermek a földön játszadozott.

A gazdálkodó, mielőtt a tisztogatáshoz hozzakezdett volna, kiszedte a tölténytárat. Már elajarta a forgópisztolyt, amikor felesége figyel-

meztette, hogy vigyázzon, óvatosabban kezelje a fegyvert, mert még bajt csinál vele. Felesége megjegyzésére a gazdálkodó kijelentette, hogy ez kizárt dolog, mert minden töltényt kiszedett belőle.

— Akár a földhöz is vághatom, — mondotta és ujjá meghúzta a ravaszt.

A következő pillanatban a fegyver eldőrdült és felesége hangtalanul esett le a székéről. Beznóczky azonnal feleségéhez ugrott, de a szerencsétlen asszonyban ekkor már alig volt élet. A golyó a mellett találta, főütemeret ért. Beznóczkyné pillanatok alatt elvérzett.

A szerencsétlenség után Beznóczky felőrült állapotban rohant át a szomszéd tanyára és kétségbeesve mondta el a történeteket. Hegyesi a legközelebbi telefonhoz sietett és értesítette a szegedi rendőrséget. A rendőri bizottság megállapította, hogy a csőbe töltött pisztolyból a csőben lévő töltényt a gazdálkodó elfelejtette kivenni és ez okozta a tragikus szerencsétlenséget. Mire a mentők kiérkeztek, az asszonyban már nem volt élet.

Beznóczky kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy a forgópisztolyt nemrég vett. Olyan felin-

dult állapotban volt, hogy saját érdekében a rendőrségen tartották.

Beznóczky Mihályt reggel elem-gedték a rendőrségről, gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárás indul ellene.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Gyászjelentések, liszt- és dohányhiány Szerbiában

Belgrád, december 11. A szerb nép-et alaposan megtépázta a hónapok óta tartó belső háború, amely legjobb fiaitól fosztotta meg. Nis kivételével nincsen szerb város, amely nem szenvedne a harcokat. A hatalmas vérvetészen felül eddig kerek hárommilliárd dinár kárt okoztak az összecsapások Szerbia belsejében. A belgrádi lapokban néha egész oldalakat heborítanak a gyászjelentések, amelyek eléggé érzékeltetik a polgárháború veszteségeit. Legutóbb Kragujevácon követelt sok áldozatot a rendcsinálás s a halottak között igersok a szerb pap.

Az élelmiszerhiány mind jobban érezhető. Belgrád lisztellátását csak úgy tudták biztosítani, hogy Pancso-va száz vagon búzát adott kölcsön. Bánáthból tilos az élelmiszerszállítás Szerbiába. A dohány drága kincs Szerbiában. Minden vásárlókönyv tulajdonosa napi tíz cigarettát kap.

A napokban híre ment, hogy elfogy a gyufa és nem lesz utánpótlás. A közönség megröghanta a trafikokat. Né-hány nap alatt hétszáz ezer darab gyufadoboz fogyott el. A közönség csak akkor szüntette be a gyufahajmozást, amikor hivatalos nyilatkozat közölte, hogy elég gyufa áll rendelkezésre.

Nemrégiben olyan hírek jelentek meg, hogy az utolsó szerb kormány egyik minisztere, Cservkics Vojkó áll az erdei szabadseregnek élén. Most a listát kiegészítik s közlik, hogy még három politikus, volt képviselő csatlakozott a bandákhoz.

Egy éjszakát töltött az út melletti árokba fordult kocsi alatt

(A Délmagyarország munkatársától) Csütörtökön reggel Fogas István Aigner-telepi lakos értesítette a szegedi tűzoltóságot, hogy közel a repülőtérhez a hatodik és hetedik kilométerközött egy kocsi levástól az árokba fordult. A tűzoltóság kivonult a helyszínre, ahol kiderült, hogy özvegy Kopasz Károlyné domaszéki lakos még szerdán este hét óra tájban hazafelé igyekezett a városból. Utközben lovastól együtt az árokba fordult a kocsija és ő maga a kocsit alá szorult. Egész éjjel hiába kiáltozott segítségért, senki nem járt arrafelé. Csütörtökön a kora reggeli órákban talált rá Fogas István, aki kiszabadította Kopaszné és értesítette a tűzoltóságot, amely hamarosan kiemelte a kocsit és a lovakat az árokból. Kopaszné a súlyos, fagyos éjszaka után sérülés nélkül hazahajtott Domaszékra.